

รายงานสถานการณ์ศัตรูมันสำปะหลัง

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑.สถานการณ์ศัตรูมันสำปะหลัง

จากรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ๕๔ จังหวัด ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ พื้นที่มันสำปะหลังยืนต้น ๗,๙๘๑,๐๗๐ ไร่ พบการระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ๓ ชนิด ได้แก่ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ปัญหาโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง และไรแดงมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาดรวม ๗,๖๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๐ ของพื้นที่ยืนต้น

เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง *

พื้นที่การระบาดในสัปดาห์นี้ ๒,๖๑๐ ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น ๑,๐๔๐ ไร่ เนื่องจากฝนทิ้งช่วงในบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๕๗๐ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด พบการระบาดในมันสำปะหลัง อายุ ๑ - ๔ เดือน จำนวน ๓๘๐ ไร่ อายุ ๔ - ๘ เดือน จำนวน ๑,๕๓๐ ไร่และอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๗๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓ ของพื้นที่ปลูก

ปัญหาโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง **

พบการระบาดในพื้นที่อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑,๗๑๖ ไร่ การระบาดคงที่ ซึ่งอยู่ในระดับไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ ของพื้นที่ปลูก

ไรแดงมันสำปะหลัง ***

พื้นที่การระบาดในสัปดาห์นี้ ๓,๓๖๕ ไร่ การระบาดลดลง ๙๖๙ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔,๓๓๔ ไร่) ในพื้นที่ ๗ จังหวัด พบการระบาดในมันสำปะหลังอายุ ๑ - ๔ เดือน จำนวน ๑,๖๙๓ ไร่ อายุ ๔ - ๘ เดือน จำนวน ๑,๓๐๐ ไร่ และอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๓๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔ ของพื้นที่ปลูก

๒.การดำเนินงานควบคุมการระบาด

๒.๑ รมณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาด

๒.๒ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ได้จัดทำโครงการจุดเฝ้าระวังศัตรูพืช (แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูมันสำปะหลัง) ในพื้นที่ ๒๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี เลย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท ลพบุรี กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ปราจีนบุรี สุพรรณบุรี เชียงใหม่ มหาสารคาม ตาก และจังหวัดพิษณุโลก

๒.๓ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี ระยอง มุกดาหาร สระแก้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัด ฉะเชิงเทรา ได้ลงตรวจสอบพื้นที่การระบาดไรแดงมันสำปะหลัง โดยให้คำแนะนำ แจกเอกสารวิชาการ และถ่ายทอดความรู้เบื้องต้นในการจัดการไรแดงมันสำปะหลัง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เตือนการระบาดแก่เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ภายในจังหวัด

๒.๔ เจ้าหน้าที่สำนักงานอำเภอเสิงสาง และสำนักงานเกษตรจังหวัดเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ลงตรวจสอบพื้นที่ ปัญหาโคนเน่า-หัวเน่า มันสำปะหลัง พร้อมทั้งสนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มาให้แก่เกษตรกร และจัดอบรมให้ความรู้ทาง วิชาการ และประชาสัมพันธ์เตือนการระบาด แก่เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังภายในจังหวัด

๒.๕ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอขามทะเลสอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ได้ลงตรวจสอบพื้นที่ ระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้เบื้องต้นในการจัดการเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่

๓. การคาดการณ์

จากข้อมูลสภาพภูมิอากาศ จากกรมอุตุนิยมวิทยาล่วงหน้า ๗ วัน (๒๒ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙) ทั่วทุกภาคจะมีฝนตก ร้อยละ ๓๐ - ๗๐ ของพื้นที่(สัปดาห์ที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐-๖๐ ของพื้นที่) เนื่องจากปริมาณฝนเพิ่มขึ้นในทั่วทุกภาค ส่งผลให้การระบาดของเพลี้ยแป้งและไรแดงมันสำปะหลังลดลง แต่ก็ต้องเฝ้าระวังปัญหาโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง ในพื้นที่น้ำท่วมขังหรือดินระบายน้ำไม่ดี และพื้นที่ที่พบเคຍระบาดของในฤดูกาลที่ผ่านมา โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังพันธุ์อ่อนแอต่อโรค เช่น ซีเอ็มอาร์ ๔๓-๐๘-๘๙ (เกษตรกรนิยมเรียก เบอร์ ๘๙) เป็นต้น

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

๔.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

- ๑) หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง และไถตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์
- ๒) แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีก่อนปลูก ๕ - ๑๐ นาที
  - ไทอะมีโทแซม (thiamethoxam) ๒๕ % WG อัตรา ๔ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
  - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) ๗๐% WG อัตรา ๔ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
  - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) ๑๐ % WG อัตรา ๔ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ๓) สำรองแปลงทุกสัปดาห์ ถ้าพบเพลี้ยมันสำปะหลัง ให้ตัดยอดหรือถอนต้นออกไปเผาทำลายนอกแปลง
- ๔) ใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุมเพลี้ยแป้ง
  - ปล่อยแตนเบียน *Anagyrus lopezi* ในอัตรา ๒๐๐ ตัว / ไร่
  - ปล่อยแมลงช้างปีกใส อัตรา ๒๐๐ - ๕๐๐ ไร่ / ไร่
  - อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติอื่นๆ เช่น ตัวง่าตัวห้ำ ตัวง่าคริปโตลิมีส และมีเสื่อหางดิ่งตัวห้ำ
- ๕) หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็นทุกชนิด เพื่ออนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวห้ำ และตัวเบียน

๔.๒ ปัญหาโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง

- ๑) ก่อนการปลูกเก็บเศษเหง้า หรือเศษซากมันสำปะหลังเผาทำลายทิ้ง และไถตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก หว่านเตรียมดินก่อนการเพาะปลูก
- ๒) แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา metalaxyl อัตรา ๒๐ - ๔๐ กรัม / น้ำ ๒๐ ลิตร และสามารถผสมกับสารเคมีป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งได้ หรือแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา
- ๓) สำรองแปลงทุกสัปดาห์ ถ้าพบปัญหาโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง ให้โรยปูนขาว หรือเชื้อราไตรโคเดอร์มา ห่างจากต้นประมาณ ๑ เมตร หรือใช้สารเคมี Fosetyl - aluminum อัตรา ๕๐ กรัม / น้ำ ๒๐ ลิตร ราดบริเวณโคนต้น ต้นละ ๓๐๐ มิลลิลิตร

๔.๓ ไรแดงมันสำปะหลัง

- ๑) หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน
- ๒) สำรองแปลงทุกสัปดาห์ ถ้าพบการทำลายของไรแดงมันสำปะหลัง ให้เก็บยอดใบที่ถูกทำลาย ไปเผาทำลายนอกแปลง
- ๓) อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่นตัวง่าตัวห้ำ *Stethorus spp.* และไรตัวห้ำ *Amblyseius longispinosus*
- ๔) หากมีความจำเป็นต้องใช้สารเคมี ใช้สารเคมี amitraz ๒๐ % EC อัตรา ๕๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ให้พ่นเฉพาะจุดบริเวณที่พบไรแดงมันสำปะหลัง และไม่ควรพ่นเกิน ๒ ครั้ง

หมายเหตุ * จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๕๔ จังหวัด ๓,๑๒๑ ตำบล

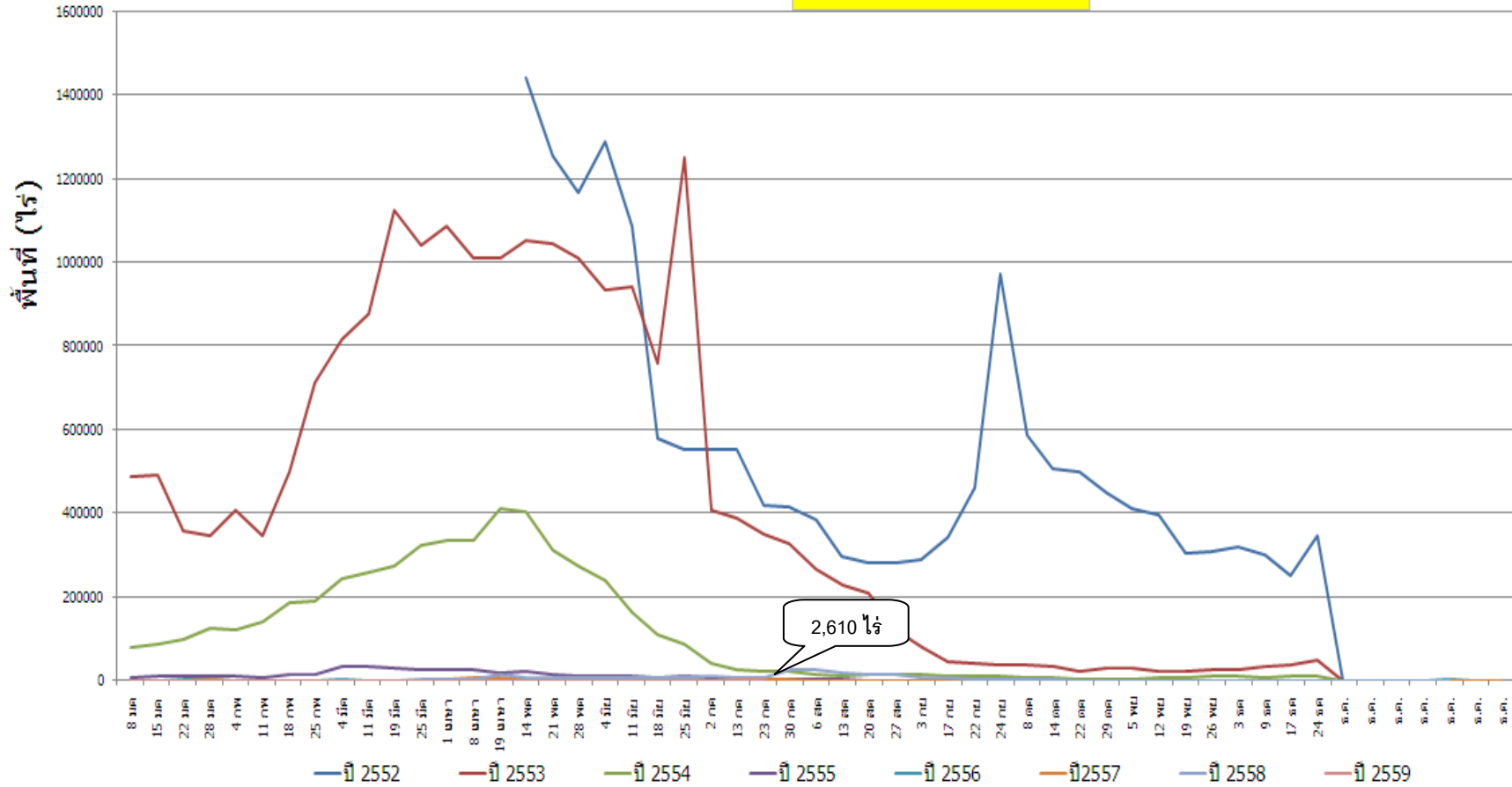
* จังหวัดที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๔๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ และจังหวัดที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๘ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗
ตำบลที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๘๔๒ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๑ และตำบลที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๒๗๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๙

** จังหวัดที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๔๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ และจังหวัดที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๘ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗
ตำบลที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๘๖๓ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๙ และตำบลที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๒๕๘ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๑

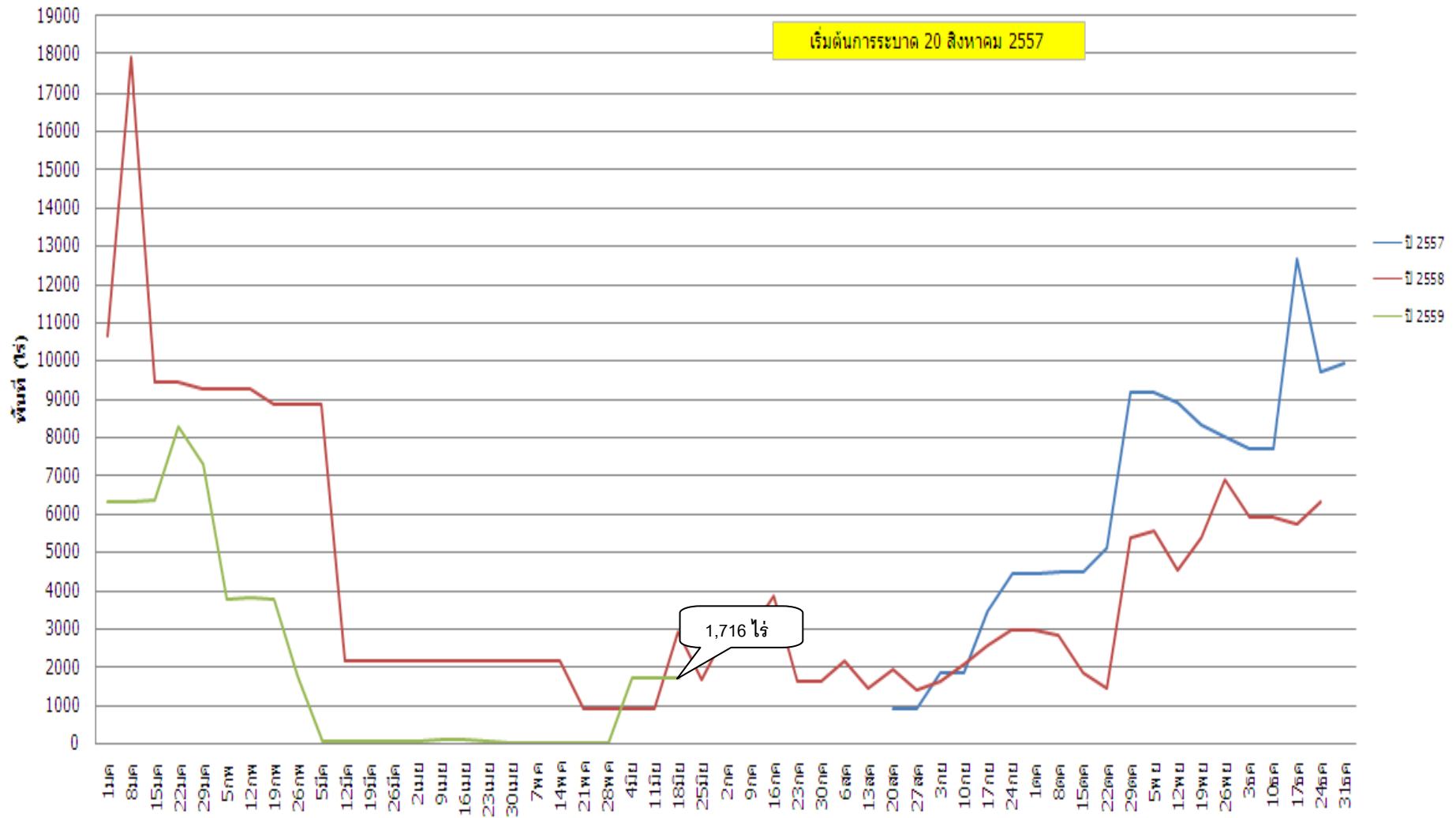
*** จังหวัดที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๔๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ และจังหวัดที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๘ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗
ตำบลที่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๘๔๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๘ และตำบลที่ไม่รายงานข้อมูลสัปดาห์นี้ ๑,๒๗๗ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๒
รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th> <http://www.ppsf.doae.go.th>

พื้นที่การระบาดเฉลี่ยแป้งมันสำปะหลัง ปี 2552 - 2559

เริ่มต้นการระบาด 14 พฤษภาคม 2552

พื้นที่การระบาดปัญหาโคนเนา-หัวเนา มั่นสำปะหลัง

พื้นที่การระบาดไรแดงมันสำปะหลัง

เริ่มต้นการระบาด 30 กรกฎาคม 2557

